

nee

REPUBLICA MOLDOVA
Judecătoria Edineț, sediul Ocnîța
MD - or.Ocnîța
str. Burebista 47
tel./fax (0271)23655, tel.22522
e-mail: joc@justice.md
web page: joc.justice.md

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
Единецкий СУД, Офис ОКНИЦА
MD - or.Окница,
ул. Буребиста 47
тел./факс (0271) 23655, тел. 22522
e-mail : joc@justice.md
web page: joc.justice.md

Nr. 2178 din 07.11.21

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu nr.28

Judecătoria Edineț sediul Ocnîța, în baza încheierii de ridicare a excepției de neconstituționalitate din 26 octombrie 2021, Vă expediază pentru examinare cererea inculpatului Tabuica Valeriu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate prezentată în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (3) din Codul de procedură penală a normei de drept prevăzute la art. 66 alin. (2) pct. 22) din Codul de procedură penală în cauza penală de învinuire a lui Tabuica Valeriu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod Penal.

La necesitate se va expedia cauza penală în original.

Anexă :

Copia rechizitoriului pe zece file;

Informația pe cauza penală pe o filă;

Cererea inculpatului Tabuica Valeriu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza penală 1-20101362-28-1-20082020 (1-82/20) pe șapte file.

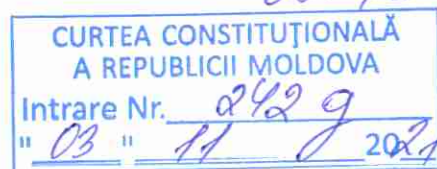
Încheierea de ridicare a excepției de neconstituționalitate din 26 octombrie 2021 pe trei file;

Cu respect,
Judecătorul
Judecătoriei Edineț, sediul Ocnîța

Natalia Vameș

Natalia Vameș

CERERE DE RIDICARE A EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

în temeiul articolului art. 7 alin. (3) din Codul de procedură penală
a normei de drept prevăzute la articolul 66 alin. (2) pct. 22) din Codul de procedură penală

În procedura Judecătoriei Edineț, sediul Ocnîța se află cauza penală Nr. 1-20101362-28-1-20082020, privind acuzarea mea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) din CP RM, privind pretensele acțiuni de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe, săvârșite de către o persoană care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.

În conformitate cu prevederile art. 293-294 din CPP RM, eu am fost informat de către procurorul în procuratura raionului Ocnîța Tcaci Alexandr, despre terminarea urmăririi penale, tot atunci fiindu-mi prezentate mie și apărătorului meu ales Raducan Irina, materialele de urmărire penală, cu care a luat cunoștință parțial.

La cererea noastră de a face copii a materialelor urmăririi penale, avocatului s-a permis să facă copii parțial, adică din momentul când a înaintat cererea în acest sens, deoarece la cererea verbală a apărătorului I. Raducan, procurorul în procuratura raionului Ocnîța A. Tcaci, i-a refuzat de a face copii, iar mie mi s-a refuzat de a face copii, însă mi-a fost permis de a face numai notițe și aceasta fiind neîntemeiat limitat în timp.

În procesul judecării cauzei, eu din motivul pasivității avocatului I. Raducan, din care cauza am pierdut dreptul de a contesta acțiunile și hotărârile organului de urmărire penală, care urmau a fi aplicate în cadrul urmăririi penale așa și în procesul judecării cauzei, a refuzat de acest avocat, iar la cererea mea de a face copii pentru a nu tergiversa urmărirea penală și să-mi fie respectat dreptul la un proces echitabil, mi s-a refuzat, însă noului apărător ales Istratii Vasile, i-a fost acceptat să facă copii din care și am constatat pasivitatea avocatului și pierderea dreptului la contestația acțiunile și hotărârile organului de urmărire penală, care direct urmau a fi aplicate la etapa terminării urmăririi penale și la etapa inițială de judecare a cauzei.

Susțin că, prevederile art. 66 alin. (2) pct. 22) din CPP RM, întră în contradicție cu Articolele 4; 7; 8 alin. (1); 15; 16; 20; 21; 26 alin. (1) și (3); 54 din Constituția Republicii Moldova, art. 2 alin. 1-3 din CPP RM.

Dat fiind faptul că, controlul constituționalității prevederilor normative este de competența Curții Constituționale, formulez prezenta cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate, care potrivit art. 7 alin. (3) și alin. (3²) din Codul de procedură penală, obligă instanța judecătorească de a sesiza Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora și a suspenda dezbaterile judiciare.

NORMA DE DREPT

ce urmează a fi supusă controlului constituționalității

Codul de procedură penală Nr. 122 din 14.03.2003, publicat în Monitorul Oficial Nr. 104-110 art. 447 din 07.06.2003, cu modificările și completările ulterioare.

Articolul 66 alin. (2) pct. 22) „Drepturile și obligațiile învinuitului, inculpatului”.

(2) Învinuitul, inculpatul, conform prevederilor prezentului cod, are dreptul:

22) după terminarea urmăririi penale, să ia cunoștință de toate materialele cauzei și să noteze din ele datele necesare, să înainteze cereri de completare a urmăririi penale;

în raport cu articolul 68 alin. (1) pct. 10) „Drepturile și obligațiile apărătorului”.

(1) Apărătorul, în funcție de calitatea procesuală a persoanei ale cărei interese le apără, are dreptul:

10) să ia cunoștință de materialele cauzei penale din momentul terminării urmăririi penale și să noteze orice date din dosar, să facă copii; 13

I. ÎN FAPT

1.1 La 11.01.2020, față de mine a fost începută urmărirea penală pe cauza penală nr. 2020260005, în baza infracțiunii prevăzute de art. 264¹ al. 1 din CP RM.

1.2 În conformitate cu prevederile art. 293-294 din CPP RM, am fost informat de către procurorul în procuratura raionului Ocnița A. Tcaci, despre terminarea urmăririi penale.

1.3 Tot atunci fiindu-mi prezentate mie și apărătorului meu ales Raducan Irina, materialele de urmărire penală, am luat cunoștință parțial.

1.4 Deci, deși termenul pentru a se lua cunoștință de materialele urmăririi penale în principiu nu putea fi limitat, totuși procurorul de caz, dl A. Tcaci, pe de o parte, nu ne-a fost acordat o astfel de posibilitate, pe de alta, oricum procurorul, mai întâi în baza alin. (4) art. 293 Cod procedură penală, urma să fixeze prin ordonanță un alt grafic, pe care era indispensabil să-l pună în evidența părții apărării, referitor la modul și termenul acestei acțiuni, reieșind din volumul dosarului, însă nu era în drept să mă „pedepsească” și să trimită abuziv cauza în instanța de judecată fără a se asigura posibilitatea reală, de a lua cunoștința cu toate materialele cauzei, de a face copii din materialele urmăririi penale și de a înainta cereri și referință la rechizitoriu.

1.5 În așa mod, consider că a fost încălcată procedura de sesizare a instanței de judecată, părții apărării ne fiind acordată posibilitatea deplină de a lua cunoștință cu materialele cauzei, fiind afectat dreptul la un proces echitabil, dreptul de a lua cunoștință cu toate materialele cauzei penale, de a face copii, de a înainta cereri, de a invoca nulitatea a careva acte procedurale, de a expune o referință la rechizitoriu, anume la faza finisării urmăririi penale.

1.6 În particular era necesar ca pretinsa limitare să fi fost una proporțională unui scop, concret din cele indicate expres de articolul 54 din Constituție, că exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute și cu respectarea procedurii sau condițiilor, stabilite de lege, și doar care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele majore, expres legale. În cazul meu, pretinsa cauză de utilitate publică nu a existat, ne fiind respectată nici procedura stabilită de lege, „de finisare a urmăririi penale, astfel încît părții apărării să-i fi fost prezentate toate copiile materialelor cauzei penale”, din contra a fost afectat dreptul meu procedural și posibilitatea mea personală de a invoca nulitatea actelor procedurale și de a formula cereri, fiindu-mi încălcate drepturile expres prevăzute în alin. (6) art. 296 Cod procedură penală.

1.7 Este important că în ședința de judecată, cînd a fost schimbat apărătorul, instanța de fond a permis numai apărătorului nou ales luarea cunoștinței și efectuarea copiilor, iar mie acest drept mi-a limitat.

II. ÎN DREPT

A. LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ RELEVANTĂ

1. Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994, Monitorul Oficial Nr. 1 din 12.08.1994.

Articolul 4

„Drepturile și libertățile omului”

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) *Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.*

Articolul 7

„Constituția, Lege Supremă”

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8

„Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale”

- (1) *Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.*
- (2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 15

„Universalitatea”

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16

„Egalitatea”

- (1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.
- (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

„Accesul liber la justiție”

- (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
- (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 21

„Prezumția nevinovăției”

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 23

„Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle”

- (1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.
- (2) *Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.*

Articolul 26

„Dreptul la apărare”

- (1) *Dreptul la apărare este garantat.*
- (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.
- (3) *În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.*
- (4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 54

„Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți”

- (1) *În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.*
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității

15
justiției.

(3) *Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.*

(4) Restriângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

2. Cod de procedură penală Nr. 122 din 14.03.2003, publicat în Monitorul Oficial Nr. 104-110 art. 447 din 07.06.2003, cu modificările și completările ulterioare.

Articolul 1

„Noțiunea și scopul procesului penal”

(1) Procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces și a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prevederile prezentului cod. Procesul penal se consideră început din momentul sesizării sau autosesizării organului competent despre pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni.

(2) Procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

(3) Organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sînt obligate să activeze în așa mod încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrîngere ori să nu fie victima încălcării altor drepturi fundamentale.

Articolul 2

„Legea procesuală penală”

(1) Procesul penal se reglementează de prevederile Constituției Republicii Moldova, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod.

(2) Principiile generale și normele dreptului internațional și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte constituie elemente integrante ale dreptului procesual penal și nemijlocit dau naștere drepturilor și libertăților omului în procesul penal.

(3) *Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale. Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.*

(4) Normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod.

(5) În desfășurarea procesului penal nu pot avea putere juridică legile și alte acte normative care anulează sau limitează drepturile și libertățile omului, încalcă independența judecătorească, principiul contradictorialității, precum și contravin normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 9

„Egalitatea în fața legii și a autorităților”

(1) Toți sînt egali în fața legii, a organelor de urmărire penală și a instanței de judecată fără deosebire de sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

(2) Condițiile speciale de urmărire penală și judecare față de anumite categorii de persoane care beneficiază, conform legii, de un anumit grad de imunitate se asigură în baza prevederilor Constituției, tratatelor internaționale, prezentului cod și altor legi.

Articolul 10

„Respectarea drepturilor, libertăților și demnității umane”

(1) Toate organele și persoanele participante la procesul penal sînt obligate să respecte drepturile, libertățile și demnitatea persoanei.

(2) Limitarea temporară a drepturilor și libertăților persoanei și aplicarea de către organele competente a măsurilor de constrîngere față de ea se admit numai în cazurile și în modul strict prevăzute de prezentul cod.

(3) În desfășurarea procesului penal, nimeni nu poate fi supus la tortură sau la tratamente cu

16
cruzime, inumane ori degradante, nimeni nu poate fi deținut în condiții umilitoare, nu poate fi silit să participe la acțiuni procesuale care lezează demnitatea umană.

(3¹) Sarcina probațiunii neaplicării torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante îi revine autorității în a cărei custodie se află persoana privată de libertate, plasată la dispoziția unui organ de stat sau la indicația acestuia, sau cu acordul ori consimțământul său tacit.

(4) Orice persoană este în drept să-și apere prin orice mijloc neinterzis de lege drepturile, libertățile și demnitatea umană, lezate sau limitate nelegitim în cursul procesului penal.

(5) Prejudiciul cauzat drepturilor, libertăților și demnității umane în cursul procesului penal se repară în modul stabilit de lege.

(6) În cazul când un minor este victimă sau martor, se va acționa pentru respectarea intereselor acestuia în orice fază a procesului penal.

Articolul 17

„Asigurarea dreptului la apărare”

(1) În tot cursul procesului penal, părțile (bănuitul, învinuitul, inculpatul, partea vătămată, partea civilă, partea civilmente responsabilă) au dreptul să fie asistate sau, după caz, reprezentate de un apărător ales sau de un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.

(2) Organul de urmărire penală și instanța judecătorească sînt obligate să asigure participanților la procesul penal deplina exercitare a drepturilor lor procesuale, în condițiile prezentului cod.

(3) Organul de urmărire penală și instanța sînt obligate să asigure bănuitului, învinuitului, inculpatului dreptul la asistență juridică calificată din partea unui apărător ales de el sau a unui avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, independent de aceste organe.

(4) La audierea părții vătămate și a martorului, organul de urmărire penală nu este în drept să interzică prezența avocatului invitat de persoana audiată în calitate de reprezentant.

(5) În cazul în care bănuitul, învinuitul, inculpatul nu au mijloace de a plăti apărătorul, ei sînt asistați gratuit de cîte un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.

Articolul 19

„Accesul liber la justiție”

(1) Orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod.

(2) Persoana care efectuează urmărirea penală și judecătorul nu pot participa la examinarea cauzei în cazul în care ei, direct sau indirect, sînt interesați în proces.

(3) Organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atît circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuitului, învinuitului, inculpatului, cît și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea.

Articolul 66

Drepturile și obligațiile învinuitului, inculpatului

(1) Învinuitul sau, după caz, inculpatul are dreptul la apărare. Organul de urmărire penală sau, după caz, instanța de judecată îi asigură învinuitului, inculpatului posibilitatea de a-și exercita dreptul la apărare prin toate mijloacele și metodele neinterzise de lege.

(2) Învinuitul, inculpatul, conform prevederilor prezentului cod, are dreptul:

5) *din momentul punerii sub învinuire, să aibă asistența unui apărător ales de el, iar dacă nu are mijloace de a plăti apărătorul, să fie asistat în mod gratuit de un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, precum și, în cazurile admise de lege, să renunțe la apărător și să se apere el însuși;*

18) să înainteze cereri, inclusiv privind asistența medicală independentă;

Articolul 68

Drepturile și obligațiile apărătorului

(1) Apărătorul, în funcție de calitatea procesuală a persoanei ale cărei interese le apără, are dreptul:

10) să ia cunoștință de materialele cauzei penale din momentul terminării urmăririi penale și să noteze orice date din dosar, să facă copii;

3. Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin.

(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

În baza hotărârii menționate supra, Curtea Constituțională a hotărât:

1. În sensul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) coroborat cu art. 20, 115, 116 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. 1 lit. a) din Constituție;

2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea hotărârii, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție.

B. LEGISLAȚIA INTERNAȚIONALĂ RELEVANTĂ

1. Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului Nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997)

Articolul 1

„Obligația de a respecta drepturile omului”

„Înaltele Părți Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Titlul I al prezentei Convenții.”

Articolul 6

„Dreptul la un proces echitabil”

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî... asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită....”

2. Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (ratificat de Republica Moldova la 28 iulie 1990 prin Hotărârea Parlamentului Nr. 217-XII)

Articolul 14

„1. Toți oamenii sunt egali în fața tribunalelor și curților de justiție. Orice persoană are dreptul ca litigiul în care se afla să fie examinat în mod echitabil și public de către un tribunal competent, independent și imparțial, stabilit prin lege, care să decidă fie asupra temeiniciei oricărei învinuiri penale îndreptate împotriva ei, fie asupra contestațiilor privind drepturile și obligațiile sale cu caracter civil....

2. Orice persoană acuzată de comiterea unei infracțiuni penale este prezumată a fi nevinovată cât timp culpabilitatea sa nu a fost stabilită în mod legal....”

C. ARGUMENTELE ÎN SUSȚINEREA NECONSTITUȚIONALITĂȚII NORMEI DE DREPT INCLUSĂ ÎN ART. 66 alin. (2) pct. 22) din CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ NR. 122

Existența instituției procesuale a prezentării materialului de urmărire penală învinuitului, constituie o garanție că acesta poate combate, încă din faza urmăririi penale, acuzarea ce i s-a adus. În sursele de specialitate s-a pus accentul pe dreptul învinuitului de a lua cunoștință de materialele urmăririi penale împreună cu apărătorul său, mai cu seamă că cunoașterea pieselor dosarului este urmată de analiza critică a probelor efectuată împreună cu un avocat, specialist al dreptului. Dată fiind importanța instituției prezentării materialului de urmărire penală pentru realizarea dreptului la apărare al învinuitului, legiuitorul a considerat-o ca fiind un drept al acestuia, dar, în același timp, și o obligație impusă organului oficial.

Prevederile normative aici contestate au plasat inculpatul într-o poziție dezavantajoasă din motiv că, ne avînd copii materialelor urmăririi penale a fost limitat de a analiza calitatea acțiunilor de urmărire penală, efectuarea acestora în plină măsură și de a înainta cereri de sine stătător în privința acțiunilor de urmărire penală, or în cazul cînd apărătorul prin pasivitatea sa, luînd cunoștința cu materialele cauzei nu a făcut careva copii și nu le-a prezentat și nu au fost studiate împreună cu învinuitul multilateral, ultimului i-a fost îngădit dreptul unilateral și personal să-și apere drepturile și interesele sale prin înaintarea de sine stătător a cererilor și a formula o referință la rechizitoriu, etc..

În astfel de condiții, norma de drept inclusă în art. 66 alin. (2) pct. 22) din Codul de procedură penală, intră în contradicție cu prevederile art. 54 alin. (1) și (3) al Constituției Republicii Moldova, astfel aceste prevederi legale încalcă și jurisprudența *Curții Europene a Drepturilor Omului, care obligă la asigurarea caracterului echitabil al procedurii penale, lăsînd statelor o marjă considerabilă de apreciere în ceea ce privește formalitățile procesuale, atît timp cît procesul în sine, ca întreg, asigură părților garanțiile procesuale prevăzute prin Convenție.*

Din acest motiv susțin că aceste prevederi, cu caracter imperativ, împiedică... Această normă de drept contravine evident spiritului și prevederilor Constituției Republicii Moldova, dar și angajamentelor asumate de Republica Moldova ratificînd și implementînd tratatele internaționale și regionale din domeniul drepturilor omului.

Este relevantă în acest sens jurisprudența CEDO în cauza *Guțu vs. Moldova* (nr. 20289/02, din 7 iunie 2007, §66), în care Curtea a relatat că „...expresia „prevăzută de lege” nu presupune doar corespunderea cu legislația națională, dar, de asemenea, se referă la calitatea acelei legislații (a se vedea *Halford vs. the United Kingdom*, Reports 1997-III, p. 1017, §49). ...Legislația națională trebuie să indice cu o claritate rezonabilă scopul și modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor nivelul minim de protecție la care cetățenii au dreptul în virtutea principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică (a se vedea *Domenichini vs. Italy*, Reports 1996-V, p. 1800, §33)”.

În baza celor expuse,

SOLICIT :

1. Admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate.
2. Sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității prevederilor art. 66 alin. (2) pct. 22) „Drepturile și obligațiile învinuitului, inculpatului”, și anume modificarea acestuia prin introducerea sintagmei „să facă copii”.

Cu respect,

Inculpat:
Tabuica Valeriu
a.n. 05.08.1965
MD-7101, or. Oconița str. M. Viteazu 49,
Telefon GSM: 069244724

ÎNCHEIERE

26 octombrie 2021

or. Ocnița

Judecătoria Edineț, sediul Ocnița, Republica Moldova,
Instanța în componență:

	Președintele ședinței, judecătorul	Natalia Vameș
	Grefier	Dora Valuța
cu participarea	Procurorului	Alexandr Tcaci
	Avocatului	Vasile Istrati

soluționând în ședință de judecată publică cererea inculpatului Tabuica Valeriu, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată în cadrul examinării cauzei penale de învinuirea lui Tabuica Valeriu în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264 ¹ alin.(4)Cod penal,

a c o n s t a t a t :

La 22 august 2020 în Judecătoria Edineț, sediul Ocnița a parvenit spre examinare cauza penală nr. 1-82/20 de învinuirea lui Tabuica Valeriu în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264 ¹ alin.(4) Cod penal, care a fost repartizată în mod automat-aleatoriu prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, judecătorului Natalia Vameș.

În cadrul examinării cauzei penale, inculpatul Tabuica Valeriu a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a normei de drept inclusă în art. 66 alin. (2) pct.22) „Drepturile și obligațiile învinuitului, inculpatului” și anume modificarea acestuia prin introducerea sintagmii „să facă copii”, care se conține în Codul de Procedură Penală nr.122 din 14.03.2003, publicat în Monitorul Oficial nr. 104-110, art.447 din 07.06.203 cu modificările și completările ulterioare.

Susține că, prevederile art. 66 alin. (2) pct. 22) din Codul de Procedură Penală MR, intră în contradicție cu art. 4; 7; 8 alin.(1);15;16;20;21;26 alin. (1) și (3); 54 din Constituția Republicii Moldova, art.2 alin.1-3 din Codul de Procedură Penală.

Inculpatul Tabuica Valeriu și apărătorul acestuia avocatul Vasile Istrati a susținut cererea depuse din motivele invocate.

În cadrul ședinței de judecată acuzatorul de stat Alexandr Tcaci a solicitat respingerea cererii înaintate.

Audiind opinia participanților la proces, studiind sesizarea depusă, materialele cauzei în raport cu prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată apreciază cererea apărătorului ca fiind întemeiată și care urmează a fi admisă, reieșind din următoarele considerente.

Conform dispoziției art. 7 alin. (3) Codul de procedură penală, *Dacă în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.*

Potrivit prevederilor art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. (4) alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, *Rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.*

Prin Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a hotărât: în sensul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) coroborat cu art. art. 20, 115, 116 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;
- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;
- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;
- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții: a) *obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;* b) *excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;* c) *prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;* d) *nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.*

Referitor la condițiile de admisibilitate ale sesizării instanța de judecată remarcă că, norma de drept inclusă în art. 66 alin. (2) pct.22) „Drepturile și obligațiile învinutului, inculpatului”, care se conține în Codul de Procedură Penală, vizată în sesizarea depusă de inculpatul Tabuica Valeriu, constituie obiect al controlului de constituționalitate, întrucât acestea fac parte din categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

La fel, instanța constată că excepția este ridicată de către inculpatul Tabuica Valeriu în cadrul examinării cauzei penale. Astfel, sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

În continuare instanța, ținând cont de prevederile legale sus enunțate, menționează că pînă în prezent o hotărîre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, nu a depistat vreo hotărîre anterioară a Curții în privința problemei expuse mai sus.

În consecință, instanța de judecată apreciază că în speță, sunt întrunite condițiile stabilite de Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016, ținând cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, fiind o lege organică, excepția a fost ridicată de către inculpat, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea

Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale. Ca urmare, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă de inculpatul Tabuica Valeriu.

De asemenea, Curtea Constituțională a menționat în pct. 81 al Hotărârii din 09 februarie 2016, privind interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova că, potrivit prevederilor legale, în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului. De asemenea, Curtea a reținut că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.

Prin urmare, având în vedere că normele a căror neconstituționalitate se invocă urmează a fi aplicate la examinarea cauzei penale, instanța consideră necesar de a suspenda procesul penal în prezenta cauză.

În acest context, conducându-se de Hotărârea Curții Constituționale din 09 februarie 2016, privind interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, art. 7, art. 342 Codul de procedură penală, instanța de judecată

DISPUNE :

Se admite cererea inculpatului Tabuica Valeriu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a normei de drept inclusă în art. 66 alin. (2) pct.22) „Drepturile și obligațiile învinuitului, inculpatului” și anume modificarea acestuia prin introducerea sintagmii „să facă copii”, care se conține în Codul de Procedură Penală nr.122 din 14.03.2003, publicat în Monitorul Oficial nr. 104-110, art.447 din 07.06.2003 cu modificările și completările ulterioare.

Se ridică excepția de neconstituționalitate în cauza penală nr. 1-20101362-28-1-20082020 (nr. manual 1-82/20) de învinuire a lui Tabuica Valeriu în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264¹ alin.(4) Cod penal.

Se sesizează Curtea Constituțională cu privire la realizarea controlului constituționalității a normei de drept inclusă în art. 66 alin. (2) pct.22) „Drepturile și obligațiile învinuitului, inculpatului” și anume modificarea acestuia prin introducerea sintagmii „să facă copii”, care se conține în Codul de Procedură Penală nr.122 din 14.03.2003, publicat în Monitorul Oficial nr. 104-110, art.447 din 07.06.2003 cu modificările și completările ulterioare.

Se suspendă examinarea cauzei penale nr. 1-20101362-28-1-20082020 (nr. manual 1-82/20) de învinuire a lui Tabuica Valeriu în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264¹ alin.(4) Cod penal, până la examinarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere, sesizarea inculpatului Tabuica Vasile și copia rechizitoriului.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

**Președintele ședinței,
judecător**

[Handwritten signature]

Natalia Vameș